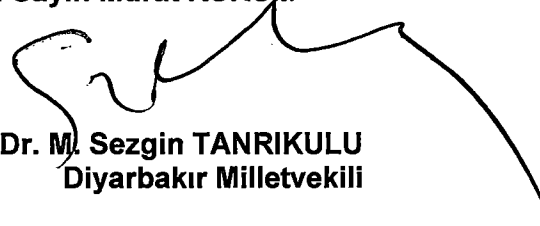


TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı **Sayın Murat KURUM** tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.


Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde bulunan Kaynartepe Mahallesi'nde yıllardır gerçekleştirilemeyen kentsel dönüşüm çalışmalarının akıbetinin, mahallenin fiziki ve sosyal sorunlarının, metruk yapıların durumunun ve Kaynartepe'nin kent kimliği korunarak yeniden yapılandırılmasına yönelik Bakanlık planlarının açıklanması.

Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde bulunan Kaynartepe Mahallesi, kentin merkezinde yer alan ve yaklaşık 70 bin kişinin yaşadığı önemli yerleşim alanlarından biridir.

Mahallede yaklaşık 4 cadde, 300 sokak ve 50 çıkmaz sokak bulunduğu, ayrıca 28 metruk yapının bulunduğu belirtilmektedir. Bu durum, mahalledeki yapılaşmanın, ulaşımın, altyapının, güvenli yaşam alanlarının ve sosyal donatıların bütüncül biçimde ele alınmasını zorunlu kılmaktadır.

Kaynartepe Mahallesi yalnızca fiziksel yapılaşmadan ibaret değildir. Mahalle, Diyarbakır'ın toplumsal hafızasında, kent kültüründe ve kent kimliğinde önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle gerçekleştirilecek herhangi bir kentsel dönüşüm uygulamasının, yalnızca mevcut yapıların yıkılıp yeniden yapılması anlayışıyla ele alınmaması; mahallenin sosyal dokusunun, tarihsel hafızasının, komşuluk ilişkilerinin ve kent kimliğinin korunması esasına dayanması gerekmektedir.

Kaynartepe Mahallesi'nin 5 etap halinde kentsel dönüşüme alınmasının planlandığı, ancak yaklaşık 7-8 yıldır somut ve kapsamlı bir kentsel dönüşüm uygulamasının hayata geçirilmediği ifade edilmektedir.

Kentsel dönüşüm süreçlerinin yıllarca geciktirilmesi, yapı stokunun yaşlanmasına ve fiziksel sorunların derinleşmesine neden olabileceği gibi; yoksulluk, işsizlik, sosyal dışlanma, güvenlik sorunları ve kamu hizmetlerine erişimdeki eşitsizliklerin de ağırlaşmasına yol açabilmektedir.

Özellikle mahallede bulunan metruk yapıların yalnızca şehircilik açısından değil, kamu güvenliği ve halk sağlığı açısından da değerlendirilmesi gerekmektedir. Kullanılmayan ve bakımsız yapıların suç faaliyetleri açısından riskli alanlara dönüşmemesi için ilgili kurumlar arasında koordineli çalışma yürütülmesi zorunludur.

Kaynartepe'nin suç örgütlerinin, organize suç yapılanmalarının veya çetelerin faaliyet alanına dönüşmesine izin verilmemesi; mahallede yaşayan yurttaşların güvenli, sağlıklı ve nitelikli bir çevrede yaşama hakkının güvence altına alınması gerekmektedir.

Öte yandan kentsel dönüşümün yalnızca merkezi veya yerel yönetimlerin tek başına yürütebileceği bir süreç olmadığı açıktır. Özellikle nüfusu yüksek, yapı stoku sorunlu ve sosyal açıdan dezavantajlı bölgelerde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın yerel yönetimlerle koordinasyon içerisinde hareket etmesi önem taşımaktadır.

5256221

Kaynartepe Mahallesi açısından bugüne kadar hangi çalışmaların yapıldığı, beş etaplı dönüşüm planının hangi aşamada bulunduğu, finansman modelinin ne olduğu, hak sahipliği ve mülkiyet sorunlarının nasıl çözüleceği ve yurttaşların süreçlere nasıl dahil edileceği konusunda kamuoyuna açık, anlaşılır ve güncel bir plan bulunup bulunmadığı belirsizdir.

Kentsel dönüşüm uygulamalarında şeffaflık, katılımcılık, sosyal adalet ve yerinde dönüşüm ilkelerinin esas alınması; düşük gelirli yurttaşların dönüşüm nedeniyle yaşadıkları mahalleden koparılmaması ve barınma hakkının korunması gerekmektedir.

Kaynartepe'nin kendi kimliğinden ve toplumsal hafızasından koparılmadan yeniden imar edilmesi; yeni konutların yanı sıra yeşil alan, park, okul, sağlık tesisi, sosyal ve kültürel alanlar, ulaşım altyapısı ve güvenli kamusal alanların birlikte planlanması gerekmektedir.

Bu nedenle Kaynartepe Mahallesi'nde yıllardır beklenen kentsel dönüşüm sürecinin hangi aşamada olduğunun ve Bakanlığın önümüzdeki döneme ilişkin somut planının kamuoyuna açıklanması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Kaynartepe Mahallesi'nde 5 etap halinde gerçekleştirilmesi planlanan kentsel dönüşüm projesi hangi aşamada?
2. Söz konusu kentsel dönüşüm planının hazırlanmasından bugüne kadar Bakanlığınız tarafından Kaynartepe Mahallesi'nde hangi çalışmalar gerçekleştirilmiştir?
3. Kaynartepe Mahallesi'nde yaklaşık 7-8 yıldır kapsamlı bir kentsel dönüşüm çalışmasının gerçekleştirilememesinin gerekçesi nedir?
4. Kaynartepe Mahallesi'nin 5 etap halinde dönüştürülmesine ilişkin hazırlanmış güncel bir imar, kentsel tasarım veya uygulama projesi bulunmakta mıdır? Varsa projenin güncel durumu nedir?
5. Kaynartepe Mahallesi'nde kentsel dönüşüm kapsamında kaç konut ve kaç ticari alan yapılması planlanmaktadır?
6. Kentsel dönüşüm kapsamında kaç hak sahibi bulunmaktadır? Hak sahiplerinin mülkiyet ve tapu durumlarına ilişkin Bakanlığınızca yapılmış güncel bir çalışma var mıdır?
7. Kaynartepe Mahallesi'ndeki dönüşümün finansman modeli nasıl olacaktır? Projenin toplam tahmini maliyeti ne kadardır?
8. Kentsel dönüşümün finansmanı için Bakanlık bütçesinden veya ilgili kamu kurumlarından herhangi bir kaynak ayrılmış mıdır? Ayrılmışsa miktarı nedir?
9. Kaynartepe Mahallesi'ndeki kentsel dönüşümün başlangıç ve tamamlanma tarihi belirlenmiş midir?
10. Bakanlığınız ile Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi ve Bağlar Belediyesi arasında Kaynartepe Mahallesi'nin kentsel dönüşümüne ilişkin güncel bir işbirliği veya koordinasyon protokolü bulunmakta mıdır?
11. Kaynartepe Mahallesi'nin kentsel dönüşüm sürecinde mahalle sakinlerinin, muhtarların, meslek odalarının, sivil toplum kuruluşlarının ve ilgili uzmanların görüşlerinin alınmasına yönelik katılımcı bir mekanizma oluşturulmuş mudur?
12. Kaynartepe'de yapılacak dönüşümün, mahalle sakinlerinin yerinde yaşamasına ve yerinde dönüşüm ilkesine dayandırılması planlanmakta mıdır?
13. Kentsel dönüşüm nedeniyle mevcut mahalle sakinlerinin başka bölgelere taşınması ve sosyal dokunun parçalanması riskine karşı Bakanlığınızın herhangi bir çalışması bulunmakta mıdır?
14. Düşük gelirli yurttaşların dönüşüm sonrasında ortaya çıkabilecek kira, borçlanma ve konut maliyeti sorunlarının önlenmesine yönelik herhangi bir sosyal konut veya finansman desteği planlanmakta mıdır?
15. Kaynartepe Mahallesi'nde bulunan 28 metruk yapının tamamı Bakanlığınızın bilgisi dahilinde midir?
16. Söz konusu metruk yapıların güvenlik, halk sağlığı ve çevre açısından oluşturduğu risklere ilişkin Bakanlığınızca veya ilgili kurumlarca bir risk analizi yapılmış mıdır?

17. Kaynartepe Mahallesi'nde bulunan metruk yapıların yıkılması, rehabilite edilmesi veya güvenli hale getirilmesi konusunda bugüne kadar kaç işlem gerçekleştirilmiştir?
18. Kaynartepe Mahallesi'nin mevcut yapı stokunun deprem riski bakımından değerlendirilmesine yönelik kapsamlı bir çalışma yapılmış mıdır? Yapıldıysa kaç bina riskli veya yüksek riskli olarak değerlendirilmiştir?
19. Kaynartepe'deki kentsel dönüşüm projesi kapsamında yalnızca konut üretimi değil; yeşil alan, park, okul, sağlık tesisi, sosyal ve kültürel tesis, otopark, yaya alanları ve ulaşım altyapısının birlikte planlanması öngörülmekte midir?
20. Mahallenin yaklaşık 70 bin kişilik nüfusu dikkate alınarak mevcut ve gelecekteki nüfusa yetecek sosyal donatı alanlarının oluşturulması için Bakanlığınızca bir planlama yapılmış mıdır?
21. Kaynartepe Mahallesi'nin Diyarbakır'ın kent hafızası ve kimliği içerisindeki yeri dikkate alınarak, kentsel dönüşüm sırasında mahallenin sosyal ve kültürel dokusunun korunması konusunda özel bir çalışma yapılacak mıdır?
22. Kentsel dönüşüm projesinin, mevcut mahalle dokusunu tamamen ortadan kaldıracak şekilde değil, Kaynartepe'nin kent kimliğini ve toplumsal hafızasını koruyacak şekilde uygulanması için herhangi bir tasarım ilkesi belirlenmiş midir?
23. Kaynartepe Mahallesi'nde suç ve güvenlik açısından risk oluşturabilecek alanların tespit edilmesi ve özellikle metruk yapıların suç faaliyetleri açısından kullanılmasının önlenmesi amacıyla Bakanlığınız ile İçişleri Bakanlığı ve yerel yönetimler arasında ortak bir çalışma yürütülmekte midir?
24. Kaynartepe Mahallesi'nde kentsel dönüşüm sürecine ilişkin bugüne kadar yapılan tüm plan, proje, ihale, protokol ve uygulamaların kamuoyuna açık ve şeffaf biçimde paylaşılması planlanmakta mıdır?
25. Bakanlığınızın Kaynartepe Mahallesi için önümüzdeki 1, 3 ve 5 yıllık döneme ilişkin somut bir kentsel dönüşüm takvimi bulunmakta mıdır?
26. Kaynartepe Mahallesi'nde yıllardır bekleyen kentsel dönüşümün 2026 yılı içerisinde fiilen başlatılması konusunda Bakanlığınızın herhangi bir kararı veya takvimi bulunmakta mıdır?
27. Son olarak, Kaynartepe Mahallesi sakinlerinin yıllardır beklediği kentsel dönüşüm konusunda Bakanlığınız tarafından açık, şeffaf, finansmanı belirlenmiş ve uygulanabilir bir planın kamuoyuna açıklanması planlanmakta mıdır?